

LAPSILLE JA NUORISOLLE

Tieto valtaa on, tieto voimaa on, Tieto ylös lapset yhtehen kerää. Se nuoriso vahva on,voittamaton Joka tiedon hengessä herää.

YHTEISHAUDALLA!

Kirj. Svea-täti.

Aurinko oli nousunut jo pohjolan taivaalle, näytti siltä, että oli tulossa ihana kevätpäivä, ja lapset siitä jo riemulla puhuivat päälle pukiessaan. Sillä olihan nyt sunnuntai ja helluntai-juhla, jota Suomessa niin suuresti vietetään. Torpanväki oli hyvin vaihtelias paitsi nämä lapset ja olihan nyt Taipaleen torpassa enempi väkeä kuin tavallisesti. Sota joka vuosi sitten oli riistänyt monelta omaiset ja hävittänyt tuhansia, nämä onnettomat perheet koettivat etsiä turvaa toisten osatovereitensa luona. Ja hyvä oli sopus heidän keskellään, vaikka torpassa olikin nyt kolme leskivaimoa ja yksi mies; hän oli torpan vanha isäntä ja heidän lapset, joita oli kymmenen. Ahdas tosin oli pienessä tupasessa, mutta sopus antoi hyvin tilaa. Ja lapsetkin sopivat erinomaisen hyvin yhteen. Oli kuin joku näkymätön käsi olisi sitonut heidät yhteen. He tunsivat kuin olisivat vain veljiä ja sisarjous keskenään ja olisivat kaikki jäseniä yhden suuren perheen. Yhdessä he taistelivat vluua ja nälkää vastaan, yhdessä jaettiin leipäpala ja yhteisesti hoivattiin sairasta. Se näkymätön käsi joka sitoi heidät yhteen oli sosialismi. Ne joiden vanhemmat olivat taistelleessa sosialismin puolesta omanmaan kapitulista ja Saksaan militarismin vastaan menettäneet henkensä lahtareiden julman katecholinin tyydyttämiseksi, heidän lapsensa nyt ponnistivat yhteisvoimin etenempään pettuleipää jyrkien, toivossaan että kerran, kun he tulevat suureksi, niin he kostavat isänsä ja äitinsä murhaajille.

Kun oli saatu pikkusen syötyä riensivät lapset kedolle kukkia poimiin, joka oli heidän lempityötään näin sunnuntaihin. Heidän äiti poimimassa kesän ensikukkiä, huudahti Kalle, joka oli joukosta vanhin:
— Kuulkaas, mennään ja koristeetaan yhteishautaa, jossa meidän isäme ja äitimme lepäävät!
— Mutta eihän sinun isäsi haudasta ole tietoa, kun lahtarit hänet metsässä ampuivat, ei äitisi saanut tietää paikkaa, mihin oli haidattu, sanoi siihen Onni, jolta oli sekä isä että äiti poissa. Isä oli ammuttu metsässä, vaan toverit korjanneet yhteishautaan. Äiti, joka oli ensiavun antajain joukossa, oli kuollut vankileirillä nälkään.
— Niin, isäni lepopaikkaa en tiedä, mutta tuolla yhteiskummulla lepää monen leikkiveriini tai äiti; minä menen ja koristan heidän hautansa teidän kanssanne — ja samalla on ajatukseni isäni tuntemattomalla haudalla, sanoi Kalle.
— Niin — mennään sinne yhteishaudalle! huusivat lapset ikäänkuin yhdestä suusta.
Kylän syrjässä olevassa metsän laidassa oli suuri yhteishauta. Siihen olivat toverit haudanneet seudun puna-käärtiläisiä. Tuo hauta näytti niin kammottavan paljaalle, eivät ristit eikä kukat sitä koristaneet, sillä suo-jeluskuntalaiset olivat ottaneet työksen pittää huolta ettei haudalla saanut olla mitään merkkiä ja kukat, heti kun ne siihen ilmestyivät, lakaistiin pois. — Tälle kummulle olivat lapset jo saapuneet. Hiljaa huokailen he sirottelivat kevään ensikukkiä haudalle, joka oli heidän yhteiset omaisensa sulkenut poveensa.
Vähitellen kertyi joukko vaan suu-

remmaksi, sillä kylän useat orpolapset olivat saapuneet myös tuomaan kukkia haudalle.
Suo-jeluskuntalaiset, tai lahtarit, joita heitä kansan keskuudessa nimitettiin, olivat saaneet jo vihiä lasten touhusta; he olivat piilossa puiden ja pensaiden takana, ja salaa katselivat noiden "pikku punikkien" touhuja.
Kun lapset olivat haudan koristelleet, katselivat he työtään. Usealle valui kyynel poskelle. — Niin, siellä lepää isä ja äitini armas, vaan minä elän ja elän niin kauan kuin olen nähnyt koston päivän koittavan teidän murhaajillenne, sanoi Onni rohkeasti, mutta surullisesti katsellen hautakumpua.
— Mutta jos lahtarit puhdistavat tämän hautakummun — ja he tulevat varmaan sen tekemään, sanoi Erkki.
— Niin, jos he sen tekevät, niin vannokaamme tässä, että jos he lakaivat nämä kukat pois, joilla olemme koristaneet isämme haudan, niin me joka päivä aamuvarhain tulemme ja koristamme sen taas, sanoi siihen Kalle.
— Niin teemme! kuului huuto useasta suusta.
— Mutta lähtekäämme jo, ja lualkaamme tuo laulu, jota isämme ja äitimme kuolemaan astuessaan lauloivat: "Aaatteen puolesta" — — ja niin alkoivat isommat lapsista laulaa ja hiljalleen laulaen poistuivat:
"Ken oikeutta puolustaapi, niin käyköön suojaan lippumme. Viel' kerran totuus voiton saapi, se vahva ompe uskomme. On taistelumme pyhä jalo; myös vahva vihollinen on, vaan rivimme on peloton kun turvamme on hengen valo. Siis aatteen puolesta olkaamme urhokkaat. Mars, eespäin mars ja vaikka kuolohon." on voitto meidän on..."
Heidän poistuessa jo näkyvistä hiipivät lahtarit esille. Heitä oli kymmenekunta. Hölmistyen katselivat he toisiinsa ikäänkuin turvaa hakien, kun metsästä vielä kuului "pikku punikkien" laulun sanat: "Mars, eespäin, vaikka kuolon — on voitto meidän on!"
— Mitä teemme? Kovin ne kakarat uhkailivat! sai vihdoin eräs heistä puhuttua.
— Kyllä kai se on paras antaa tuon haudan nyt olla niin kuin ne sen laittoivat. Jos ne rupeavat niitä kukkia joka päivä tänne tuomaan täytyisi tähän saada vakituiset vahdit ja se tuottaisi vaan lisää kustannuksia, sanoi siihen aliupseeri, joka sotilaita komensi.
— Kyllä taitaa olla niin paras kuin aliupseeri sanoo. Kun nyt on rauha ei noita punikkien kakaroita uskalla edes ampuakaan muille varoitukseksi, sanoi toinen sotilas.
Ja harmiasta kynsivät päätään lahtarit ja poistuivat.
Niin sai lasten tuomat kevään ensikukat olla koristeena yhteishaudalla.

LUDLOW, VT.

Trveiset pikku lukijoille! Meille tulee Toveritar ja minusta on oikein hauskaa seurata niitä lukuja ja äiti sanoo että siinä on paljon opettavaisia kertomuksia.
Täällä on ollut paljon lunta ja kovat pakkaset. Nyt meillä on koululomaa ja minä saan lasketella me-

dän suuressa mössä niin paljon kun haluttaa; mutta sittenkin minulla on ikävä Ihannelittoon. Minä olin kolmannessa luokassa Ihannelittossa Worcesterissa, vaan kun tulimme tänne maalle, niin minun pitii jättää Ihannelittoa.
Minä olen 9 vuoden vanha ja kansakoulussa minä olen viidennessä luokassa.
Siis lopetan ja toivon hauskaa talven loppua. Tervehtien,
Alice Freeman.
AITKIN, MINN.
Terve Toverittaren lukijat! — Olenpa nyt ensikertalainen kirjottamaan Lasten ja Nuorison osastoon; olen vasta 13 vuotias ja olen päässyt koulusta. Meillä ei ole täällä pyhäkoulu, vaan ei sitä kaipaakaan oikein täysin punaverinen. S. s. osastoa ei

meillä myöskään ole. Se olisi paljon parempi. — Tämä voi olla pimein perukka koko Minnesotassa.
Täällä ei ole minkäänmoisia yhteisprinnöitä, lukuunottamatta seurakuntaa, johon kuuluu viisi eli kuusi jäsentä.
Täällä on paljon sosialisteja, vaan ei täällä ole ollut koskaan sosialistipuhujaa. Minä haluaisin kuulla sosialistisia puhujia.
Talvi on ollut huono. Täällä on ollut lumipyryä ja pakkasia joka päivä, vaan nyt rupeaa kevät tulemaan.
Nyt lopetan tällä kertaa. Jos näen tämän Toverittareassa, niin kirjoitan toistekin. — Toivon hauskaa kevättä kaikille pienille tovereille ja toverittarille. — M. S.

MUISTONSA ELÄÄ!

SYLVIA HUHTALAN
muistolle sepittänyt Kalle Koski.
Lausunut Senja Harju.

Haihtumattoman sydänsurun ja kaihon murtamana muistelumme ainooa tytärtämme, kottimme ilonsädetä

SYLVIA SIGRID'IA

jonka nuori elämä murtui juuri kukoistukseen päästyään, murttu lääkkäreiden ymmärtämättömyyden ja rahanhimon uhrina, taisteltuaan elämästään kärsivällisesti ja nurkumatta yli vuoden ajan. Hän syntyi Hoquiamissa, Wash., elokuun 6 p:nä, 1902. ja kuoli Aberdeenissä, Wash., helmikuun 24 p:nä 1920, siis 17 vuoden iässä. Jälkeenjätti hän isän ja äidin, kolme veljeä, enon, sedän, kaksi tättiä perheineen ja muita sukulaisia sekä laajan ystäväpiirin.

SANNA JA CARL HUHTALA

Kuin kevään ruusu nuppuunsa ei olit puhkeamassa. Vaan kolikko käsi kuoleman sun taittoi säälimättä. Nyt lepää alla multien si kalls kukkamme. Vaan muistos puhdas, herttainen säilyy ijälti mielessämme.
ISÄ JA ÄITI.

Sisko rakas, ainoa, sinun paikka's tyhjä on. Et nyt enään illolasi koskaan meitä ohjaile. Ei ole toista maailmassa ken sen aukon täyttäisi. Siksi muistos, sisko kulta, rauhan viepi rintoistamme.
VELJET.

Hauta harmaa, multa musta, siin' on oras' ihmisen. Synnyit, kasvoit, kukit, kuihdut, kuni korsi, kukkanen. Suunnittelit kenties suurta, kuolo ovellassa jo löi! Elämälle sykki rintas — silmä's peittikin jo yö.
ENON PERHE Astoriassa.

Kiitämme kaikkia sukulaisiamme ja ystäviämme jotka niin osaottavasti lohduttivat meitä surussamme, toitte kukkaseppeleet, hommasitte soitokunnat, ja lukemattomat pikku palvelukset vainajalle, jotka kaikki olivat suurena lohdutuksena surumme suurimmillaan ollessa. Vieläkin sydämelliset kiitokset kaikista.
Sanna ja Carl Huhtala.

Työlläisiä, työlläisäiti — kasvattivat lasta maailmaan. "Kai kerran palkitsee elämä sen mit' on siit' ollut vaivaa..." tuumi isä iloisensa, äiti hääri riemuissaan kotitöissä kaiket päivät! "Meil' apua joutuu, ukko kulta, nuos' pari kun varrotaan — Niin vähenevi jo huolet multa hoitaa noita pienempiä — tekepi jo akareita, mitkä ovat keveimpiä."

Tulee aika, opintojen kulta aika — koulu ja kulkee lapsi. Vanhemmat, on iloisansa siitä, ett' lapsensa kasvaa tietoisaksi, ja hyvillensä siitä varmaan ett' ovat koettaneet tehdä parhaan.

Ei siis kumma joskin horjuu pettyessä luotto kaikkeen: Turhaa on ton taistelo ja vielä vaikein on nähdä lapsens' paarein päällä m' nyt lepää täällä.

O nuoruus, niin vähän voipi siihen luottaa. Usein rammuu elon ahjo juur' kun sitä enintä uottaa. Mut' mitäpä elo, jossa vaivat, huolet ja kärsimysten pihlät vuodet ryöstäisivät elämätä — — —

Siis säästyköön vaan kyyneltulva — ei kuolemakaan ole aina julma... sä poia jääköön huolet... Ja jos puhua voisi nuo kalpeat huolet, joita tässä katselemme — niin mitä meille haastaisikaan?

"Hiljaa — — Niin hiljainen tää talvi päivä... Minne toiset nuoret jäivät seurastani tuonen lehtoon... Pois pääsin elon taisteloista tänne ikirauhan kehtoon; pois on tuskat, pois on huolet tään onnen toki mulle suonee se seurapiiri, missä kasvoin." Näin ehkä hastaisivat nuo vaaleat huolet.

— — —
Mutta me emme ymmärrä sitä syvää kieltä ja meidän on tyytyminen siihen, että katkeralla muistolla ja kaipauksella saatamme tämän kalpean kukkasen sen ohkasen multapenkeen alle, jonne kenenkään silmä ei kykene tähystelemään. Eläköön muistonsa kauan!